

คู่มือ จริยธรรม ของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง

คำนำ

“การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (Integrity)” เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง ซึ่งหมายถึงการดำรงตน และประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามกฎหมายคุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และจรรยาข้าราชการเพื่อรักษาคำสัตย์ต่อความเป็น ข้าราชการ ประกอบกับ ตามที่ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นประมวล จริยธรรมข้าราชการพลเรือน นั้น

ดังนั้น เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของ กรมบัญชีกลาง ได้ยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจประมวลจริยธรรมมากยิ่งขึ้น และ เป็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน คณะทำงานจัดทำคู่มือจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางจึงได้จัดทำคู่มือ จริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะนำ หลักจริยธรรมตามคู่มือนี้ไปใช้เป็นหลักประจักษ์ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง ภาคภูมิใจ และสร้างความเข้มแข็งและเป็นที่น่าชื่นชมยกย่องให้แก่องค์กร

กรมบัญชีกลาง

กันยายน ๒๕๕๗

+

สารบัญ

บทที่ ๑ ความหมายและความสำคัญ	๑
บทที่ ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๕
บทที่ ๓ องค์การคุ้มครองจริยธรรม	๑๙
บทที่ ๔ ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม	๒๑
บทที่ ๕ กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๒๔
ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	

บทที่ ๑

ความหมายและความสำคัญ

ความหมาย

“จริยธรรม” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม ซึ่ง “จริยธรรม” อาจแบ่งโครงสร้างหลักเป็น ๒ ส่วน คือ จริยธรรมภายในและจริยธรรมภายนอก โดยจริยธรรมภายใน ซึ่งเป็นจริยธรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่

๑. ความคิดความรู้ทางจริยธรรม หมายถึง ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความรู้ได้ด้วยความคิด การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำใดควรกระทำ การกระทำใดควรละเว้น ลักษณะ และพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด เป็นการเรียนรู้เรื่องเนื้อหาของจริยธรรมเป็นหลัก

๒. อารมณ์ความรู้สึกทางจริยธรรม หมายถึง ความพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส ความรู้สึกของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น เกิดความยินดีที่จะรับจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

๓. เหตุผลทางจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลนี้จะเป็นแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การที่บุคคลมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันอาจมีจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันได้เสมอ แต่การให้เหตุผลในทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นเครื่องแสดงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลด้วย

และจริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลประพฤติแสดงออกมา โดยมีจริยธรรมภายในดังกล่าวข้างต้นเป็นรากฐาน จึงเป็นพฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจการกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ แสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือตเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมอื่นๆ ในสังคม”

ความสำคัญ

งานราชการเป็นงานบริการสาธารณะโดยส่วนราชการต่างๆ เป็นการใช้อำนาจอรัฐในการปฏิบัติงาน ข้าราชการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับ ดูแล จัดการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสาธารณะและทรัพยากรของชาติ และเป็นผู้ให้บริการสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนชาวไทยและประเทศชาติ^๑ ดังนั้น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่ง จึงมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบลุล่วง ข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการอันพึงทำเพราะนำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และศีลธรรมซึ่งเป็นการอันพึงเว้นเพราะเป็นโทษแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอันเป็นความประพฤติที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการ จริยธรรมข้าราชการพลเรือนจึงมิใช่เป็นแค่ความคาดหวังต่อตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ถือว่าเป็น

^๑ สำนักงาน ก.พ. , ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ปฏิบัติงาน : ข้าราชการยุคใหม่ใส่ใจจริยธรรม

^๒ สำนักงาน ก.พ. , เอกสารประกอบการบรรยาย มาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จิตรา ปานอ่อน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

พื้นฐานในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓/๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้ถือเป็นการกระทำผิดทางวินัย ประกอบกับ มาตรา ๒๔๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๓/๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๓/๙ โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แก่

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(๓) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(๔) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

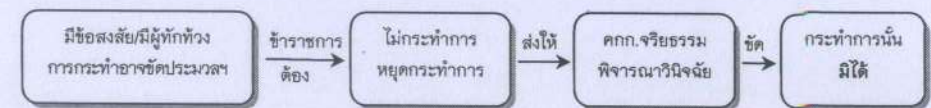
(๕) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร
ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน^๓

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนไว้รวม ๑๐ ข้อ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ และบริการประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม รักษาความดีงามของสังคมและของตัวเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาสังคม เป็นการใช้ความยุติธรรมตามธรรมชาติในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเรียนรู้ พัฒนาร่วมกัน หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมถือว่าเป็นการกระทำความผิดวินัย^๔ ดังนี้

๑. ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเสี่ยงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่า การกระทำนั้นขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นไม่ได้

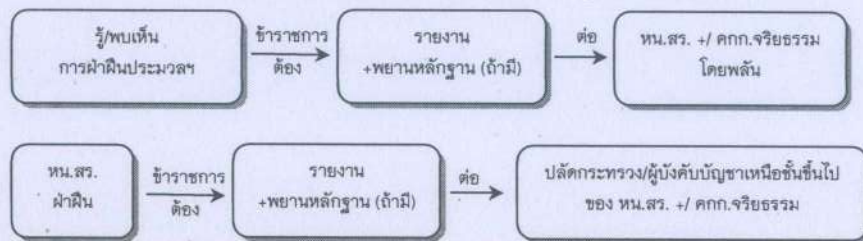

^๓ สำนักงาน ก.พ. , ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

^๔ สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับข้าราชการ

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรม ต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(๓) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับคำตอบแทน และไม่ได้รับคำตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมีใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของ การเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้าและการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย

(๔) ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามีการกระทำซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ผ่านข้าราชการ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี

“การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย”

เจตนารมณ์ของจริยธรรมนี้ เพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผลที่ถูกต้อง ตัดสินใจด้วยความยุติธรรม มุ่งสู่ผลประโยชน์สาธารณะ สร้างและรักษาความเชื่อถือไว้วางใจของสาธารณะต่อความเที่ยงธรรมของภาครัฐ ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความเคารพต่อตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ท่านจะปฏิบัติอย่างไรในกรณีเช่นนี้ ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ คุณวินิจ ซึ่งเป็นนักวิชาการ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการออกข้อสอบและกรรมการสอบสัมภาษณ์ด้วยผู้หนึ่ง เข้าวันหนึ่งก่อนจะมีการสอบจริง ผู้อำนวยการสำนัก ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของคุณวินิจได้เรียกคุณวินิจไปพบ และเล่าให้ฟังว่า มีผู้สมัครสอบคนหนึ่งเป็นผู้ที่น่าจะให้ความช่วยเหลือ เพราะพ่อ-แม่ยากจนมาก และเป็นญาติทางภรรยาของผู้ผู้อำนวยการเองด้วย จากนั้น ผู้อำนวยการสำนัก ได้ขอร้องให้คุณวินิจบอกแนวของข้อสอบที่ออกไปแล้ว โดยให้บอกด้วยวาจาเพื่อว่าจะไม่เป็นหลักฐานให้ผู้อื่นเอาผิดได้ และหากมีการสอบสัมภาษณ์ขอให้คุณวินิจให้คะแนนผู้สมัครสอบคนนี้เป็นพิเศษ

คำแนะนำ จะต้องไม่ช่วยญาติของผู้บังคับบัญชา เนื่องจากการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อสอบ การให้คะแนนด้วยความชอบหรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น ทำให้เกิดความเป็นอยุติธรรมแก่ผู้สมัครสอบคนอื่น เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ

กรรมการที่ชอบธรรม นอกจากนี้ หากช่วยเหลือยังทำให้หน่วยงานได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่ำกว่ามาตรฐานของข้าราชการ เป็นการสมยอมต่ออิทธิพล จะต้องสมยอมและสมรู้ร่วมคิดต่อการประพฤติมิชอบในอนาคตตลอดไป^๕

๒. ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำงานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวร้าวหรือแทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ เอียงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตัว ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา บันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

“อุทิศเวลาของตน” หมายถึง การสละเวลาส่วนตัวให้แก่ ราชการ ในกรณีที่ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็น ซึ่งอาจจะต้องให้ ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการปกติ^๖

กรณีข้าราชการเมื่อได้รับมอบหมายงานมาแล้ว ได้ดำเนินการด้วยความ ละเอียดยรอบคอบ มีประสิทธิภาพ ไม่ล่าช้า และไม่ทำให้งานของราชการเสียหาย ถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติชอบต่อหน้าที่

กรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เข้ามาตรวจสอบตามภารกิจและอำนาจ หน้าที่ หน่วยรับตรวจ/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือในการจัดเตรียม เอกสารให้ครบถ้วน

๓. ต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่า จะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจาก บุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง หรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

^๕ สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับข้าราชการ

^๖ สำนักงาน ก.พ. ข้อกำหนดวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใด ในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้น ยุติการกระทำได้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัย เป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรง หรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน หรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

“การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน” ข้าราชการมีพันธะสัญญาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ พิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน เพื่อสร้างประโยชน์สุขของประชาชน สร้างความก้าวหน้าให้ประเทศชาติอย่างยั่งยืน

- ตัดสินใจในการทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน แม้จะเป็นผลร้ายต่อตนเอง เสี่ยงต่อความมั่นคงในหน้าที่หรือเสี่ยงต่อชีวิต

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชนในการ ดำเนินการปกป้องผลประโยชน์ของชาติและคุณความดีของสาธารณะ

กรณีเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานทำการเลือกเจ้าจ้างญาติของตนให้ เข้ามารับงานของหน่วยงาน ซึ่งแม้จะไม่ปรากฏการกระทำผิดแต่เป็นการขัดแย้ง ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน พวกพ้อง กับผลประโยชน์ของชาติ^๗

กรณีหัวหน้าส่วนราชการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวในฐานะเป็นมารดา กับบุตร และได้ว่าจ้างบุตรของตนมาทำงานกับทางราชการ ค่าจ้างจึงถือเป็นรายได้ ของบุคคลในครอบครัว หัวหน้าส่วนราชการถือว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ทางอ้อม และการปกครองบังคับบัญชาอาจมีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจเป็นคุณและ ปฏิบัติแตกต่างจากบุคคลอื่น

กรณีนายเอ ใช้พนักงานขับรถของส่วนราชการทำความสะอาดรถยนต์ส่วนตัว ของตนเองในสถานที่ทำงานเป็นประจำ ถือเป็นการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ท่านจะปฏิบัติเช่นไรในกรณีนี้ เจ้าหน้าที่หน้าห้องผู้บริหารถามเรื่อง ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับ หากสามารถจูงใจให้ผู้บริหารโยกย้ายท่านไปประจำ อยู่จังหวัดที่ท่านต้องการ

คำแนะนำ ท่านต้องปฏิเสธและขอให้เจ้าหน้าที่นั้นดำเนินการอย่างชอบธรรม ชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้าใจว่า การจ่ายผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ขัดต่อนโยบาย ของผู้บริหาร และทำให้ระบบบริหารงานบุคคลของภาครัฐตามหลักคุณธรรม ถูกทำลาย^๗

^๗ สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับข้าราชการ

๔. ต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณี หรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

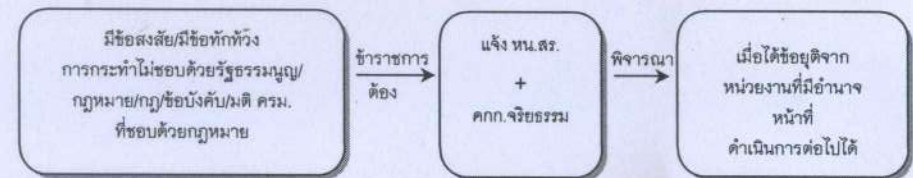
(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือ การทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท^๕ เช่น ผู้รับบริการนำกระเช้าผลไม้มามอบให้เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ หรือต้องไม่รับสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ เช่น พันธบัตร หุ้น ทองคำ อัญมณี เป็นต้น

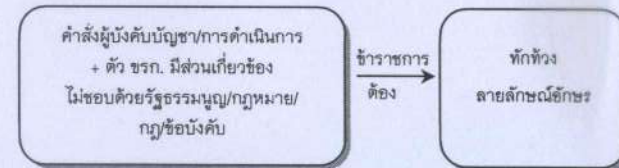
๕. ต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

^๕ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๕ (๒)

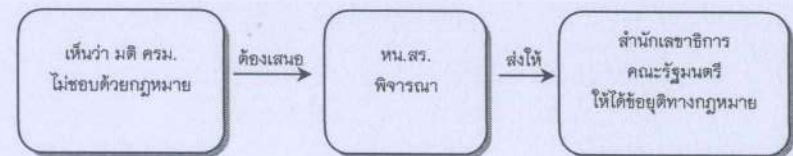
(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

(๔) ไม่เสี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๕) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเสี่ยงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน

(๖) เมื่อทราบว่าการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๗) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการของตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

๖. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชน โดยมีอรรถาศัยที่ดีและไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อการะหรือหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีอรรถาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ โดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

(๖) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยมีได้ระบุแหล่งที่มา

“ให้ข้าราชการมีความเป็นกลางทางการเมือง” เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าพรรคการเมืองใดๆ จะเข้ามาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ ดังนั้น ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ข้าราชการจะอำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมืองใดเป็นพิเศษกว่า

พรรคการเมืองอื่นไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งเป็นการเฉพาะก็ได้ แต่ในทางส่วนตัว ข้าราชการจะนิยม หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดก็ได้ แต่ห้ามเป็นกรรมการพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง เพราะเป็นคุณสมบัติที่ต้องห้ามของการเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญ^๙

รวมทั้ง ข้าราชการยังต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๙ ที่กำหนดไว้ว่าข้าราชการพลเรือนจะนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใดๆ ที่ตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย และจะไปในการประชุมของพรรคการเมืองนั้น เป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ในทางที่เกี่ยวกับประชาชนและในหน้าที่ราชการจะต้อง กระทำตัวเป็นกลาง ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง และต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้าม^{๑๐}

๙. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของ ทางการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูล ข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใชการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือ บุคคลอื่น

^๙ สำนักงาน ก.พ. ข้อกำหนดวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)

^{๑๐} ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน

(๒) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณี ที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่อนุญาต หรือไม่อนุมัติ ตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมาย เว้นแต่การอัน คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวัน ทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

๔. ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและ มาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้ประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการ จัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

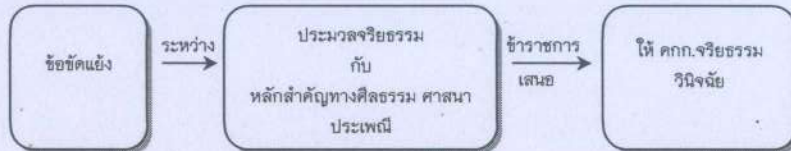
(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติ หน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด กรณีในระหว่างปฏิบัติงานข้าราชการได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตของส่วนราชการเพื่อหาข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวและใช้เวลา ในแต่ละวันไปกับการเข้าดูเว็บไซต์ต่างๆ จนกระทั่งเวลาเลิกงาน โดยไม่ปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งานสำเร็จล่าช้า ถือเป็นการปฏิบัติงานโดยไม่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของงาน คุณภาพ และวิชาชีพ

๕. ต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบบอื่น ที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิด
องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา
๑๐. ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียง
และภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และ
ประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญ
ทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ
จริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

(๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ
ทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่
ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

(๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ
ทุกระดับชั้นต้องสนับสนุน ส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์
มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และ
ยึดมั่นในระบบคุณธรรม

(๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจ
ให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

(๑)

ก.พ.

เป็นหน่วยงานกลาง มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการ
การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ข้อ ๑๓)

- วางระเบียบที่จำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลฯ
- คุ้มครองประกันอิสระ/เที่ยงธรรมของคณะกรรมการ
และกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- เผยแพร่/ปลูกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการ/ประชาชน
- ส่งเสริม/ยกย่องผู้ปฏิบัติตามประมวลฯ
- ติดตาม สอดส่อง การปฏิบัติตามประมวลฯ
- ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้การปฏิบัติตาม
ค่านิยมหลัก/ประมวลฯ มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง/
มีประสิทธิภาพ
- ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลฯ /จัดทำ
รายงานประจำปีเสนอ ครม./ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ติดตาม/วินิจฉัยข้อขัดปัญหาอันเกิดจากประมวลฯ
และรวบรวมเพื่อเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบ/
ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติทุกปี รวมถึงทบทวน
ทุกสี่ปีว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลฯ หรือไม่
- ดำเนินการอื่น/ตามที่ตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๒)

คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

แต่งตั้งโดย ก.พ. ตามข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ
เพื่อทำหน้าที่ควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรม (ข้อ ๑๔ - ๑๕)

- ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และนำการใช้บังคับประมวลฯ
- สอดส่องดูแลให้ปฏิบัติตามประมวลฯ กรณีมี
ข้อสงสัยมีข้อร้องเรียนว่าฝ่าฝืนประมวลฯ ให้ส่งเรื่อง
ให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลฯ
- พิจารณาวินิจฉัยข้อขัดปัญหาจากการใช้บังคับ
ประมวลฯ และส่งให้ ก.พ. ถ้า ก.พ.มิได้วินิจฉัย
เป็นอย่างอื่นภายใน 60 วันนับแต่รับเรื่อง
คำวินิจฉัย คณะกรรมการฯ เป็นที่สุด
- ส่งเรื่องให้ ก.พ.วินิจฉัย กรณีเป็นเรื่องสำคัญ/
กระทบวงกว้าง/ยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ./
ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- คุ้มครอง/ประกันอิสระ/เที่ยงธรรมของกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลฯ
ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. /ประเมิน
ผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานฯ
- เสนอแนะการแก้ไขประมวลฯ/การอื่นที่เห็นสมควร
ต่อ ก.พ.
- ดำเนินการอื่น/ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

(๓)

หัวหน้าส่วนราชการ

มีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลฯ / ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี/ควบคุม/สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวล (ข้อ ๑๖)

- คุ้มครอง/ประกันอิสระ/เที่ยงธรรมของกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- ส่งเสริม/เผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลฯ
- ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการปฏิบัติตามประมวลฯ
- ปฏิบัติตามมติ/คำวินิจฉัย ก.พ./คณะกรรมการฯ/คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน
- เสนอความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ให้ ก.พ.วินิจฉัย เว้นแต่มีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน/ ก.พ.เสร็จเด็ดขาดแล้ว
- รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลฯ/ข้อเสนอแนะการปรับปรุงประมวลฯ/การอื่นตามสมควรเสนอ ก.พ.
- ดำเนินการอื่นตามประมวลฯ/ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน/ก.พ.มอบหมาย

(๔)

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลฯ (ข้อ ๑๓/)

- เผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี /ติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลฯ
- สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรม/รายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา
- ให้ความช่วยเหลือ/ดูแลข้าราชการมิให้ถูกกลั่นแกล้ง/ถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม
- เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ
- ดำเนินการอื่นตามประมวลฯ /ตามที่หัวหน้าส่วนราชการ/คณะกรรมการจริยธรรม/ก.พ.มอบหมาย

บทที่ ๔

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนดคำนิยาม “ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ดังนั้น นอกจากข้าราชการพลเรือนแล้ว พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดส่วนราชการ ก็ต้องยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนด้วย

การฝ่าฝืนจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมเป็นความผิดวินัย ตาม

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓/
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

พ.ศ. ๒๕๓๓/

เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจ

- สั่งลงโทษทางวินัย^{๑๑}
- ว่ากล่าว
- ตักเตือน
- ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ
- สั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

กรณีเกิดปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

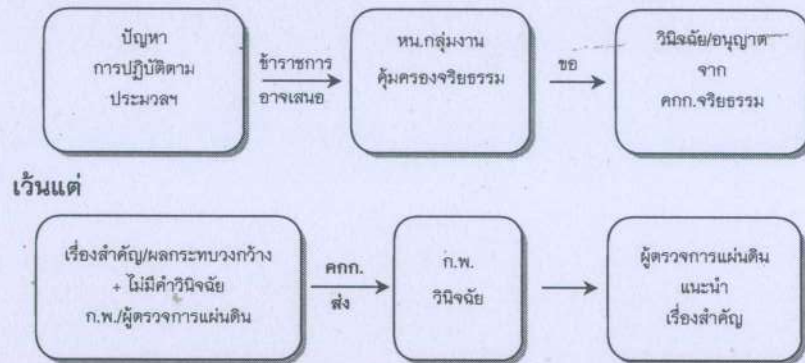
๑. ให้กลุ่มงานวินัย กองการเจ้าหน้าที่เสนอเรื่องต่อหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

๒. หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเสนอขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมบัญชีกลาง

^{๑๑} มาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ “โทษทางวินัย” มี ๕ สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก ไล่ออก

๓. ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้าง และ
ยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการจริยธรรม
ประจำกรมบัญชีกลางอาจส่งเรื่องให้ ก.พ.วินิจฉัย

กรณีมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ข้อ ๒๑ - ข้อ ๒๒)

ข้าราชการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ กกก.จริยธรรม/ก.พ./

ผู้ตรวจการแผ่นดิน >> ไม่ต้องรับผิดทางวินัย

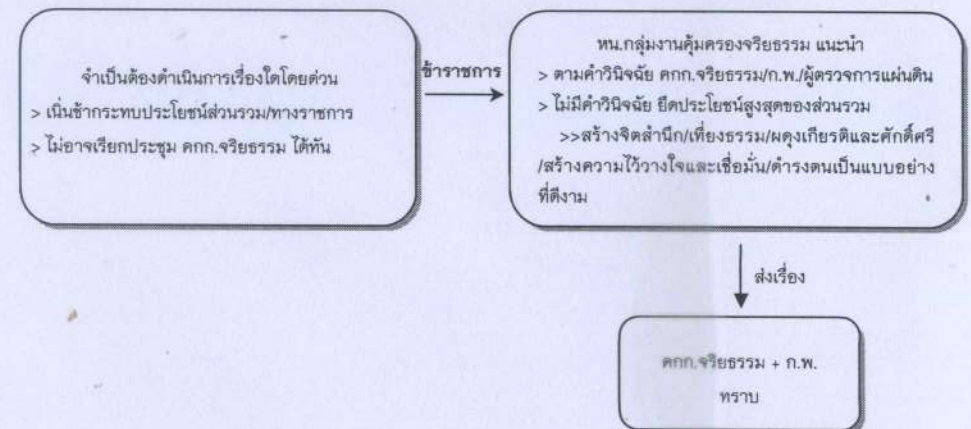
กรณีเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการโดยด่วน

๑. ต้องเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการโดยด่วน หากล่าช้า
จะกระทบประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ
๒. ไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทัน
๓. ให้ข้าราชการขอคำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครอง
จริยธรรม

๔. หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมให้คำแนะนำตาม
คำวินิจฉัยคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่หากไม่มี

คำวินิจฉัยให้ยึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ และส่งเรื่องให้
คณะกรรมการจริยธรรมและ ก.พ. ทราบ

๕. ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงาน
คุ้มครองจริยธรรมตามแนวทางที่คณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือ
ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดทางวินัย

ข้าราชการปฏิบัติตามคำแนะนำ หน.กลุ่มงานจริยธรรม
ตามแนวทางที่ กกก.จริยธรรม/ก.พ./ผู้ตรวจการแผ่นดิน เคยวินิจฉัยไว้แล้ว
โดยสุจริต >> ไม่ต้องรับผิดทางวินัย

กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน^{๑๐}

กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๑๐ เรื่อง เป็นเหตุการณ์ทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน และวิธีการจัดการเมื่อเผชิญปัญหาทางจริยธรรม โดยจำลองสถานการณ์การปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดความประมวลจริยธรรมฯ ข้าราชการสามารถทำได้หรือไม่ เสี่ยงต่อการประพฤติผิดตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อใด พร้อมแนวปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์นั้นๆ ขึ้นกับตัวเองประกอบด้วยพฤติการณ์ ๑๐ เรื่อง ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑ กล้าแย้งในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

วิโรจน์ประธานคณะกรรมการจัดซื้อครุภัณฑ์ในหน่วยงานราชการ ได้วางแผนและออกกฎเกณฑ์การจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทที่เขาเป็นหุ้นส่วนอย่างลับๆ ไฟศาลผู้ใต้บังคับบัญชาของนายวิโรจน์ตรวจพบเข้า จึงต้องการที่จะรักษาผลประโยชน์ของทางราชการไว้แต่กังวลว่าจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานของตน เรื่องมาถึงวันสรุปผลบนโต๊ะประชุม เขาจะตัดสินใจทำเช่นไรต่อไป หากนายไฟศาลคัดค้าน....

ข้อสรุป

นายไฟศาลเป็นข้าราชการที่ยึดมั่นในจริยธรรมและความถูกต้องตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๓ และข้อ ๓ (๔) ข้าราชการที่พบเห็นการกระทำผิดจะต้องคัดค้านและทำบันทึกรายงานการประชุมหาหรือในเรื่องนั้น ซึ่งกรณีของนายไฟศาลนั้น นายไฟศาลไม่ทราบว่าบริษัทที่ยื่นมานั้นเป็นบริษัทที่นายวิโรจน์เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่การคัดค้านนั้นเกิดขึ้นจากการที่นายไฟศาลเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจ

ในการปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถเยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตัว ตามความเหมาะสมและข้อมูลพยานหลักฐานของแต่ละกรณีตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๓ (๔) มองเห็นว่าเป็นการ lock spec ที่ทำให้บริษัทอื่นๆ เสียโอกาส รวมทั้งนายไฟศาลยังเป็นผู้ที่กล้าหาญแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา เมื่อเห็นว่าผู้บังคับบัญชาจะสั่งการที่เป็นเรื่องเสียหายต่อทางราชการ ข้าราชการสามารถบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาและสั่งการต่อไป สอดคล้องตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๔ (๖) นอกจากนี้นายไฟศาลยังมีสิทธิได้รับความคุ้มครองยกย่องตามข้อ ๑๖ (๒) ข้อ ๑๘ (๔) และข้อ ๑๘ (๕) หากผู้บังคับบัญชาไม่พึงพอใจการกระทำของท่าน ท่านสามารถแจ้งต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมให้ความคุ้มครองท่านไม่ให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม อีกทั้งนายวิโรจน์ยังถือว่าฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ในฐานะที่ตนเองเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัทที่ตนเองเป็นหุ้นส่วนอยู่ และแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นการกระทำที่ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๖ (๓) โดยเสนอหรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญาซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้รับผลประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องที่ ๒ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยมิชอบ

อาทิตย์ได้รับการเสนอราคาพิเศษสำหรับค่าประกันรถยนต์ใหม่ ๓๐ คันของหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ จากพรพิมลลูกพี่ลูกน้องของเขา พร้อมข้อเสนอการบริการประกันรถฟรีให้กับรถยนต์ส่วนบุคคลของอาทิตย์ เรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป หน่วยงานจะซื้อประกันภัยราคาพิเศษด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัวของอาทิตย์หรือไม่ และอาทิตย์จะรับสิทธิประโยชน์ส่วนตัวอะไรอีกไหมและพรพิมลจะได้รับคำตอบอย่างไร

^{๑๐} สำนักงาน ก.พ. สื่อวิดิทัศน์ละครสั้น ๑๐ เรื่อง กรณีตามประมวลจริยธรรม

ข้อสรุป ถ้าคุณเป็นอาทิตย์ คุณจะเก็บของเหล่านี้ไว้เองหรือไม่

ข้อสรุป

ตามตัวอย่างนี้สอดคล้องกับประมวลจริยธรรม ข้อ ๕ ที่ว่าด้วยการแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ หากนายอาทิตย์ไม่รับข้อเสนอของพรพิมล เห็นว่านายอาทิตย์ทำถูกที่ไม่รับข้อเสนอของพรพิมล และให้พรพิมลส่งเรื่องตามขั้นตอน เพราะการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวประกอบกับการใช้ดุลพินิจให้คุณให้โทษแก่บุคคลนั้น ถือเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๕ (๑) และต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมตามข้อ ๕ (๔)

เรื่องที่ ๓ ของขวัญปีใหม่

วิชัยผู้ประมุขงานสร้างตึกสำนักงานของสถานที่ราชการแห่งหนึ่งเดินทางมาเพื่ออวยพรปีใหม่กับ นายสุทิน รองอธิบดี ผู้ดูแลโครงการการสร้างตึกที่หน่วยงานที่นายวิชัยเคยประมุขได้ นายวิชัยยื่นกระเช้าผลไม้ พร้อมกับคะยั้นคะยอให้นายสุทินรับซองเงินสดที่เป็นสินน้ำใจเล็กน้อยสำหรับเพื่อนข้าราชการในส่วนที่ดูแลโครงการนี้ให้นำไปแบ่งกัน นายสุทินจะอย่างไรดีกับเหตุการณ์นี้

ข้อสรุป

ถึงแม้ว่าประชาชนมีความตั้งใจที่จะนำของขวัญมาให้ข้าราชการตามธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ต้องระวังมูลค่าของขวัญแต่ละรายนั้น จะต้องมิอัตราไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ตามที่มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไว้ หากท่านไม่ทราบที่มา ราคา หรือไม่แน่ใจว่าจะรับของขวัญชิ้นนั้นๆ ได้หรือไม่ ท่านไม่ควรรับของขวัญนั้นตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๖ (๑) คือ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยเฉพาะไม่เรียกรับหรือยอมรับของขวัญของตนเอง รับให้ญาติหรือให้คนอื่นรับแทนตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ยกเว้นเป็นการให้โดยธรรมเนียมปฏิบัติ หรือที่ให้ตามประเพณีอย่างเหมาะสมแก่บุคคลทั่วไป

“ของขวัญ” หมายความว่า ของขวัญตามประมวลกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัล หรือผลประโยชน์ใดๆ ต้องไม่เกินสามพันบาท หากเกินและรับมาแล้วให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบทันที ผู้บังคับบัญชาต้องมีหน่วยตรวจสอบพิจารณาว่ารับได้หรือไม่ หากไม่ได้ให้ตกเป็นของรัฐและส่วนราชการบริหารจัดการให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

หากของมีค่าเกินสามพันบาทต้องปฏิเสธ หากปฏิเสธไม่ได้เมื่อรับมาแล้วต้องรีบรายงานผู้บังคับบัญชาสูงสุดทราบโดยทันทีเพื่อให้วินิจฉัยหลักที่สำคัญ คือ ความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นการรับแล้วแจ้งผู้บังคับบัญชาสูงสุดทันทีเพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ เนื่องจากการรับแล้วไม่แจ้งอาจเรียกว่าแอบรับเป็นการแสวงหาผลประโยชน์

การให้ในเทศกาลปีใหม่ เป็นเรื่องปกติหากไม่เกินสามพันบาท แต่หากรวมแล้วมีมูลค่าเกินสามพันบาท ต้องรายงานผู้บังคับบัญชา บันทึกมอบไว้ให้แก่หน่วยงานพิจารณา หรือกรณีเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการได้รับของขวัญของกำนัล หรือผลประโยชน์บ่อยๆ จากผู้รับบริการแต่ละคนเป็นประจำ จะทำให้ติดนิสัยว่า ถ้าใครไม่ถือของขวัญมาจะทำงานให้ช้า ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าที่ทำงานรวดเร็วขึ้นก็เพราะคาดหวังของขวัญของรางวัล ดังนั้น ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาและลงรายการให้หน่วยงานพิจารณาตัดสินใจว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

เรื่องที่ ๔ การละเมิดลิขสิทธิ์

ศุภกิจข้าราชการใหม่ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก หลังจากรับราชการได้ไม่นาน ศุภกิจเห็นว่าคอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีระบบปฏิบัติการที่ช้า จึงนำระบบปฏิบัติการที่ลอกเลียนจากโปรแกรม

ที่มีลิขสิทธิ์มาทดลองใช้ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานได้เร็วขึ้น เพื่อนร่วมงานจึงขอให้ศุภกิจลงโปรแกรมดังกล่าวในเครื่องคอมพิวเตอร์ของพวกเขาบ้าง ศุภกิจยินดีและภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนข้าราชการ แต่สิ่งที่ศุภกิจทำกลับเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ข้อสรุป

การกระทำของนายศุภกิจข้างต้น แม้จะทำให้คอมพิวเตอร์ของหน่วยงานทำงานได้ดีขึ้น แต่ก็ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ส่วนราชการอาจถูกฟ้องร้องทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงานได้ หากท่านเห็นว่าเพื่อนร่วมงานมีการกระทำแบบนี้ศุภกิจข้างต้น ท่านควรชี้แจงทำความเข้าใจให้เพื่อนร่วมงานเห็นว่า จะมีผลเสียอย่างไร และยังเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ข้อ ๗ อีกด้วย กรณีการส่งเพลงละเมิดลิขสิทธิ์ให้กันนั้น นอกจากจะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์แล้วยังเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ในการเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้อื่นและการรับส่งเอกสารราชการก็ควรใช้อีเมลของหน่วยงานราชการเท่านั้น

เรื่องที่ ๕ ความเป็นธรรมในการให้บริการ

นางสาวชินกแสดงละครโทรทัศน์ชื่อดังเดินทางมาติดต่อราชการที่ส่วนราชการแห่งหนึ่ง ขณะนั้นเองมีหญิงดั่งครรภ์ ผู้สูงอายุ พระภิกษุ และชายตาบอดเดินเข้ามาภายในสำนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจัดช่องทางพิเศษให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการก่อน ชีจึงให้ผู้จัดการส่วนตัวไปพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอเข้าช่องทางพิเศษบ้าง เจ้าหน้าที่หยุดคิดชั่วครู่แล้วบอกกับผู้จัดการส่วนตัวของชีว่า ช่องทางพิเศษมีไว้สำหรับบริการผู้สูงอายุ พระภิกษุ หรือผู้พิการ ...

ข้อสรุป

ตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๘ (๓) ที่ว่าด้วยการให้บริการประชาชน โดยมีอรรถาธิบายที่ตีปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรม ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่สมเหตุสมผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน ซึ่งหน่วยงานราชการใดเห็นว่าผู้มารับบริการควรได้รับการเป็นกรณีพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ พระภิกษุ สามเณร แม่ชี หรือผู้พิการ ควรเปิดเป็นช่องทางพิเศษหรือช่องทางฉุกเฉิน และประกาศให้ผู้มาใช้บริการทราบเป็นการทั่วไป

ในส่วนของชี เจ้าหน้าที่ต้องอธิบายให้ผู้จัดการส่วนตัวของชีเข้าใจว่า ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของราชการ เพราะชีไม่อยู่ในข่ายที่ควรได้รับการในช่องบริการพิเศษ แต่ต้องได้รับการในช่องประชาชนทั่วไป โดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่เอื้อประโยชน์ให้เป็นพิเศษแก่ญาติ พี่น้อง หรือพวกพ้อง

ข้อ ๖ ความเป็นกลางทางการเมือง

เทศกาลหาเสียงก่อนการเลือกตั้งมาถึงช่วงโค้งสุดท้าย สุธีหัวหน้าหน่วยราชการแห่งหนึ่งให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวโดยแสดงความเห็นด้วยและชื่นชมบรรพการการเมืองที่มโนบายขึ้นเงินเดือนให้ข้าราชการในสัดส่วนที่มากกว่า ในเวลาต่อมาจึงจดหมายขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ราชการเพื่อเผยแพร่นโยบายของสองพรรคดังกล่าวมายังสุธี ทันทีที่สุธีเห็นจดหมายของบรรพการเมืองที่ชื่นชม เขารีบดำเนินการตอบกลับและให้ความร่วมมือ หากแต่จดหมายอีกฉบับของอีกพรรคการเมืองหนึ่งกลับถูกวางทิ้งไว้ ต่อมาสุธีรู้สึกสับสนในสิ่งที่ตัวเองทำลงไป แล้วเขาจะทำอย่างไร

ข้อสรุป

ตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และเป็นกลางทางการเมืองการให้พรรคการเมืองทั้งสองพรรคมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้สถานที่ราชการ ถือว่าเป็นกลางทางการเมือง นอกจากนั้น ข้อ ๘ (๔) ข้าราชการจะต้องละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถาการบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์ความเห็นทางการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่จะเป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการเท่านั้น นอกจากนี้ตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๑ ข้าราชการจะต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วย

เรื่องที่ ๗ การเผยแพร่ข้อมูลประชาชน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลจากบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ติดต่อมายัง อัมพรเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนราษฎรเพื่อขอข้อมูลติดต่อของวิภาวดีติดต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีของบริษัท ซึ่งต้องโอนเงินของบริษัทไป โดยอ้างว่าวิภาวดีให้ข้อมูลส่วนตัวที่เป็นเท็จกับบริษัท อัมพรจะต้องทำอย่างไรต่อไป

ข้อสรุป

หากเจ้าหน้าที่ของบริษัทเอกชนต้องการข้อมูลส่วนตัวอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่ต้องการนำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์อื่น ควรต้องมีหลักฐานมายืนยันให้ครบถ้วน โดยข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๙ ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และใช้ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน

ทันเหตุการณ์และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง แต่หากไม่มีหลักฐานมาแสดง ถ้าอัมพรให้ข้อมูลของวิภาวดีไปก็อาจฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๙ (๑) ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่นอันไม่ใช่อำนาจการปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เช่น อาจใช้ข้อมูลนั้นไปเพื่อซื้อขายทรัพย์สินส่วนตัวหรือไม่ ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์แบบนี้ ข้าราชการจะต้องชี้แจงและแสดงเหตุผลที่แท้จริงครบถ้วน ในกรณีที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบแก่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นจะต้องไม่อนุมัติหรืออนุญาตตามที่บุคคลร้องขอ

เรื่องที่ ๘ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

กรรชัยข้าราชการหนุ่มในหน่วยงานของราชการแห่งหนึ่งวางแผนจะไปเที่ยวลิ่งคิโปรกับแฟนสาวในช่วงสุดสัปดาห์ ระหว่างการเขียนรายงานซึ่งมีกำหนดส่งในตอนเย็น กรรชัยได้รับข้อความผ่าน Facebook จากแฟนสาวถามถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับการจองที่พักและสถานที่ที่จะไปเที่ยว กรรชัยจึงตัดสินใจพักการเขียนรายงานแล้วเริ่มค้นหาข้อมูลจนรีบร้อน ซึ่งก็เกือบจะถึงเวลาเลิกงาน รายงานของกรรชัยจะเสร็จทันหรือไม่

ข้อสรุป

การกระทำของกรรชัยนี้ ถือเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้เกิดผลดีจนสุดกำลัง รักษาคุณภาพ เนื่องจากการพักการเขียนรายงานก่อนที่งานจะเสร็จและการใช้คอมพิวเตอร์ของทางราชการไปในงานส่วนตัวถือว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๐ (๒) ที่กล่าวว่า ข้าราชการพึงใช้งบประมาณทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดไว้โดยใช้อย่างประหยัด คุ่มค่าและไม่ฟุ่มเฟือย นอกจากนั้น การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของทางราชการ

ไปในงานส่วนตัว เช่น เล่น FACEBOOK หรือใช้อินเทอร์เน็ตในการท่องเว็บต่างๆ ถือว่าเป็นการผิดจริยธรรมข้อนี้ด้วยเช่นกัน ถ้าพบเห็นการกระทำเช่นนี้ควรจะมีการทักท้วง และหากยังคงมีการกระทำความผิดอยู่ ก็ควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชา รับทราบ

เรื่องที่ ๙ การละเมิดหลักศีลธรรม

อภิชัยหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์หน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง รับจรรยาให้เป็นข้าราชการในหน่วยงานของเขา ด้วยความที่จรรยาเป็นคนหน้าตาดี คุยเก่ง มีความสามารถ จึงเป็นที่ชื่นชอบของข้าราชการหนุ่มๆ ในหน่วยงานหลายคน รวมถึงนายอภิชัยที่ให้ความสนิทสนมและปฏิบัติเกินกว่าการเป็นหัวหน้าและลูกน้อง ต่อมาไม่นานจรรยาได้รับการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน จนเป็นที่ผิดสังเกต เพราะไม่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ สร้างความงงวยให้กับเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างมาก เกิดอะไรขึ้นกับจรรยาและอภิชัย

ข้อสรุป

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของอภิชัยและจรรยาเป็นการฝ่าฝืน ประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๒ (๑) ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และ ประเพณี ตามประมวลจริยธรรมข้อนี้ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา ส่วนราชการในทุกระดับชั้นจะต้องควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามหลัก ศีลธรรมอย่างเคร่งครัด การปล่อยปละละเลยของผู้บังคับบัญชาถือว่าเป็นการ ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม นอกจากนี้หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา จะต้องสนับสนุนส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถ มีความ ซื่อสัตย์ สุจริต มีผลงานดีเด่น ชยันตเข้มแข็ง โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

เรื่องที่ ๑๐ การคัดลอกผลงานทางวิชาการ

ชัยยุทธข้าราชการของหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งต้องการ เสนอขอเลื่อนตำแหน่งโดยคุณสมบัติข้อหนึ่งของการพิจารณา คือ จะต้องส่ง ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นข้อที่ชัยยุทธหนักใจมากที่สุด และคุณสมบัติข้อนี้ ก็ทำให้ชัยยุทธไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งในการพิจารณาครั้งที่แล้ว หลังจากพยายาม เขียนงานมาหลายสัปดาห์ ชัยยุทธตัดสินใจไปที่ห้องสมุดของหน่วยงานราชการ และคัดลอกผลงานของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

ข้อสรุป

ตามกรณีดังกล่าวเป็นการละเมิดประมวลจริยธรรม ข้อ ๔ (๖) ข้าราชการต้องไม่ไปคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยที่ ไม่ได้ระบุแหล่งที่มา ในกรณีการขอเลื่อนตำแหน่งของชัยยุทธนี้ จะต้องทำ รายงานติดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและ คัดค้านว่าเป็นผลงานของชัยยุทธหรือไปคัดลอกของผู้อื่นมา ซึ่งสุดท้ายชัยยุทธ ก็จะต้องถูกร้องคัดค้านจากเจ้าของผลงาน นอกจากไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งแล้ว ยังมีความผิดอีกด้วย